

Verdiepend onderzoek sportvoorziening

Wierden

Opdrachtgever	Gemeente Wierden
Opgesteld door	Bert Kampman en Folkert Jongsma
Kenmerk	2473002 – U160298
Datum	29 augustus 2016

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Leeswijzer	3
2	Ruimtebehoefte sport	4
2.1	Uitgangspunten	4
2.2	Behoefteberekening sport Wierden	5
2.3	Avondgebruik	6
2.4	Conclusie	7
3	Toekomstscenario's sportvoorziening	8
3.1	Uitgangspunten	8
3.2	Overwegingen voor De Passie	10
3.3	Exploitatie en investering	10
3.4	Scenario's	12
3.4.1	Scenario 1: Instandhouding Wilhelmina, gymlokaal bij Passie	12
3.4.2	Scenario 2a: Sportzaal bij De Passie, locatie Wilhelminastraat vervalt	12
3.4.3	Scenario 2b: Sportzaal elders, locatie Wilhelminastraat vervalt	12
3.5	Afweging scenario's	13
4	Advies en aandachtspunten	15
	Bijlagen	16
	Bijlage 1: Huidig gebruik sportvoorzieningen Wierden - overdag	17
	Bijlage 2: Huidig gebruik sportvoorzieningen Wierden – avond	18
	Bijlage 3: Analyse uren gym VO - toekomstige behoefte	19
	Bijlage 4: Overzicht classificatie binnensport volgens NOC*NSF	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In aansluiting op het onderzoek naar permanente huisvesting voor VO-school De Passie in Wierden, wil de gemeente Wierden een verdiepend onderzoek voor het onderdeel sportvoorzieningen. In het onderzoek 'Onderzoek permanente huisvesting De Passie' van 28 januari 2016 is naar het onderdeel sport een eerste verkenning gedaan. Hieruit kwam naar voren dat er binnen het aanbod van de huidige binnensportaccommodaties iets moet gebeuren met de locatie Wilhelminastraat. Deze locatie is verouderd.

Inmiddels is er meer helderheid over een mogelijke vestigingslocatie voor De Passie. Een deel van de nieuwbouwwijk Zuidbroek - fase 2 is hiervoor in beeld. Dit is het uitgangspunt in dit vervolgonderzoek. Het al dan niet koppelen van een sportaccommodatie aan de onderwijsvoorziening is onderdeel van dit onderzoek. Hierin wordt de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Wierden 2015' als kaderstellend beschouwd.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk worden het huidige gebruik en de toekomstige behoefte geschetst met het oog op het gebruik van sportvoorzieningen door het primair en voortgezet onderwijs en door overige gebruikers.

In hoofdstuk 3 worden vervolgens de uitgangspunten, overwegingen uiteengezet en worden de scenario's beschreven en getoetst op een aantal criteria.

In het laatste hoofdstuk geven we ons advies en een aantal verdere aandachtspunten voor het vervolgtraject.

2 Ruimtebehoefte sport

2.1 Uitgangspunten

Kaderstelling regelgeving

Dit onderzoek betreft de huisvesting ten behoeve van onderwijs dan wel het bewegingsonderwijs en daartoe is de regelgeving vanuit de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Wierden 2015' van toepassing verklaard. De verordening heeft betrekking op de omvang, het aantal, de afstanden bij het gebruik voor en door bewegingsonderwijs.

Gebruik en bezetting

In het voorgaande onderzoek is het een en ander geïnventariseerd met betrekking tot het gebruik en de capaciteit van de sportvoorzieningen in Wierden. Veel van de uitgangspunten zijn ook de uitgangspunten in het huidige, verdiepende, onderzoek. De gegevens die Stichting Accommodaties Wierden Enter (SAWE) destijds heeft aangeleverd zijn de gebruiksgegevens van het huidige seizoen. Bij navraag bij SAWE is gebleken dat dit de meest recente gegevens zijn. Met het oog op het toekomstige gebruik verwacht de stichting geen grote veranderingen in het gebruik door het primair onderwijs en door de sportverenigingen- en clubs. Bij het primair onderwijs is zelfs sprake van een daling op langere termijn. De stichting geeft aan dat Wierden niet groeit en wel vergrijst. De verwachting is dat een groter aandeel ouderen gebruik gaat maken van de sportaccommodaties. Deze groei is beperkt en zal is het positieve geval een dempend effect hebben op de krimp vanuit het primair onderwijs. Het uitgangspunt voor de ruimtebehoefte voor De Passie is in vorig onderzoek vastgesteld op 700 leerlingen met een sportbehoefte van 81 uur (zie ook de berekening in bijlage 3). Deze aanname geldt ook in het huidige onderzoek. Het toekomstig gebruik door De Passie is herberekend naar een aandeel binnen- en buitensport. De Passie heeft aangegeven gemiddeld 14 weken per jaar buiten te sporten – in de dalperiode – tegenover jaarlijks 26 weken binnensport – de piekperiode. Het daadwerkelijke aantal weken binnen- en buitensport is afhankelijk van de weersomstandigheden. Een school voor voortgezet onderwijs maakt volgens de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Wierden' aanspraak op een vergoeding voor het huren van een sportveld voor maximaal 8 weken per jaar.

De huidige capaciteit bestaat net als in het voorgaande onderzoek uit sportvoorziening 'n Dikken, Noordbroek en Wilhelminastraat. Het gebruik van de capaciteit overdag is leidend voor de bezetting. Dat is maximaal 40 uur per week. Overdag maken naast het primair en voortgezet onderwijs ook enkele clubs en verenigingen gebruik van de accommodaties. 's Avonds zijn alleen clubs en verenigingen actief. De inpassing overdag is daarmee cruciaal. Als definitie voor 'overdag' worden de tijden van een werkdag, van 8.30 tot 17.00 uur, met 8 uur per dag, gerekend. Een bezetting van 80% wordt gehanteerd vanwege roostertechnische inefficiëntie. Dat betekent dat een sportvoorziening inzetbaar is voor 32 uur per week.

Aanbod binnensport t.b.v. onderwijs		
Sportvoorziening	Type	Aantal ruimten
'n Dikken	hal	2
Noordbroek	zaal	2
Wilhelminastraat	lokaal	1
Totaal		5

Uitgangspunten aanbod uren/ruimte/week				
Type gebruiker	Aanb. u/wk/ruimte	Ruimten	Max. aanbod	
Primair onderwijs (po)	26	5	130	> o.b.v. gegevens VNG
Voortgezet onderwijs (vo)	36	5	180	> o.b.v. gegevens VNG
Overige (clubs/verenigingen) (Overig)	40	5	200	> overdag tot 17u (werkdagen)
> max. invull.: 80%			↓ 160	uur

2.2 Behoefteberekening sport Wierden

Huidig gebruik binnensportaccommodaties

Het huidige sportgebruik overdag door het primair onderwijs is vastgesteld op 61,5 uur per week. Voor het voortgezet onderwijs (De Passie) ligt het huidige gebruik op 45,25 uur per week. Sportclubs en –verenigingen maken voor 36,75 uur overdag gebruik van de Wierdense binnensportaccommodaties. Bij het huidige gebruik zijn er geen capaciteitsproblemen. Zie ook bijlage 1 voor een overzicht van de bezetting in het seizoen 2015-2016, doordeweeks, in de piekperiode. De piekperiode is de periode waarin De Passie binnen sport.

Zoals aangegeven is een sportvoorziening, rekening houdende met een bezetting van 80%, 32 uur per week inzetbaar. Uitgaande van de behoefte van 5 sportvoorzieningen (3 sportvoorzieningen, waarvan 2 met 2 zaaldelen) is de totale capaciteit per week 160 uur.

Toelichting: Voor de controle op voldoende ruimten bij het huidige gebruik wordt uitgegaan van 160 uren beschikbaarheid van de sportaccommodaties. Hiervan worden eerst de uren voor primair onderwijs getrokken. Het primair onderwijs heeft vanwege de schooltijden te maken met de kleine bandbreedte aan uren. Het voortgezet onderwijs is qua tijden ruimer in te plannen. De overige partijen hebben de meeste speling, want deze partijen kunnen wanneer nodig 's avonds gebruik maken van de accommodaties, in tegenstelling tot het onderwijs. Bij het huidige gebruik blijkt dat er overdag nog 16,5 uur ruimte over is voor activiteiten in de bestaande sportvoorzieningen:

Huidig gebruik

Piek: Behoeft in binnensportruimten (u/wk)				
Type gebruiker	(Rest)aanbod	Urenbeh./wk	Verschil	
po (o.b.v. huidig)	160	61,5	98,50	
vo (o.b.v. prognose)	98,50	45,25	53,25	
overig (o.b.v. huidig)	53,25	36,75	16,50	
Overschot			16,50	uren overschot in huidig gebruik, doordeweeks
Tekort in ruimten (=(80% van 40u))			0,52	sportruimte overschot
			0	sportruimte tekort
			5 sportruimten nodig	> bestaande capaciteit

Toekomstig gebruik binnensportaccommodaties

In het toekomstig gebruik van de binnensportaccommodaties worden – zoals bij paragraaf 2.1 verwoord – geen grote veranderingen voorzien in het gebruik door het primair onderwijs en de sportclubs en –verenigingen. Voor De Passie wordt voor de toekomst rekening gehouden met 81 uur sport per week (zie bijlage 3 voor een uitwerking). De Passie verwacht dat dit voor ongeveer 26 weken binnen plaats zal vinden.

In onderstaande tabel is op dezelfde wijze als bij het huidige gebruik de toekomstige behoefte weergegeven:

Toekomstig gebruik

Piek: Behoefte in binnensportruimten (u/wk)

Type gebruiker	(Rest)aanbod	Urenbeh./wk	Verschil
po (o.b.v. huidig)	160	61,5	98,50
vo (o.b.v. prognose)	98,50	81,00	17,50
overig (o.b.v. huidig)	17,50	36,75	-19,25

Tekort	19,25	uren tekort in toekomstig gebruik, doordeweeks
Tekort in ruimten (=(80% van 40u))	0,60	sportruimte tekort
Afronding	1	sportruimte tekort
5+1=6 sportruimten nodig		> bestaande capaciteit + 1 ruimte extra

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er een tekort ontstaat in het toekomstige gebruik, met inachtneming van bovenstaande uitgangspunten. Er is behoefte aan extra capaciteit. Met één sportruimte extra kan voldaan worden aan de grotere vraag.

In de dalperiode, wanneer de Passie buiten sport, is er geen tekort bij de huidige capaciteit.

2.3 Avondgebruik

Gekeken is of het toekomstige tekort overdag voor het bewegingsonderwijs kan worden opgelost door overige gebruikers (anders dan onderwijs) naar de avonden te verschuiven. Het huidige avondgebruik doordeweeks laat echter weinig ruimte over voor verlichting van het gebruik overdag. Voor de avond is gerekend met een capaciteit van 6 uur per avond (doordeweeks van 17.00 tot 23.00 uur) per binnensportruimte. Er wordt voor de avond uitgegaan van een maximale inplanbaarheid van 80%. De bezetting op basis van het aantal uren van de huidige gebruikers ligt op 108,8%. Bij de berekening is geen rekening gehouden met de inroosterwensen per gebruiker, maar slechts gelet op het totaal aantal uren. Binnen de huidige avondcapaciteit is het toekomstige tekort overdag niet op te lossen.

Uitgangspunten aanbod uren/ruimte/week - avondgebruik

Type gebruiker	Aanb. u/wk/ruimte	Ruimten	Max. aanbod
Clubs/verenigingen	30	5	150

> avond: 17-23u (werkdagen)

> max. invull.: 80% = 120 uur

Huidig gebruik - avond

Behoefte in binnensportruimten (u/wk) - avond

Type gebruiker	Aanbod	Urenbeh./wk	Verschil
overig (o.b.v. huidig)	120,00	130,5	-10,50

bezetting: 108,8%

Tekort 10,50 uren tekort in huidig gebruik, doordeweeks

Zie ook bijlage 2 voor een overzicht van de doordeweekse avondbezetting in het seizoen 2015-2016.

2.4 Conclusie

Op basis van de toekomstprognoses op het gebied van onderwijs en sportbehoefte kan gesteld worden dat er een tekort ontstaat van één binnensportruimte in de kern Wierden om de groei van het bewegingsonderwijs te kunnen opvangen. Dit tekort kan niet worden opgelost door andere gebruikers (niet-onderwijs) van de dag naar de avonden te verplaatsen. De avondcapaciteit is hiervoor niet toereikend. Om in de toekomst de vraag naar sportaccommodaties voldoende te kunnen faciliteren, is er in de kern Wierden behoefte aan zes binnensportruimten. De huidige capaciteit bedraagt vijf sportruimten, verdeeld over de locaties 'n Dikken, Wilhelminastraat en Noordbroek.

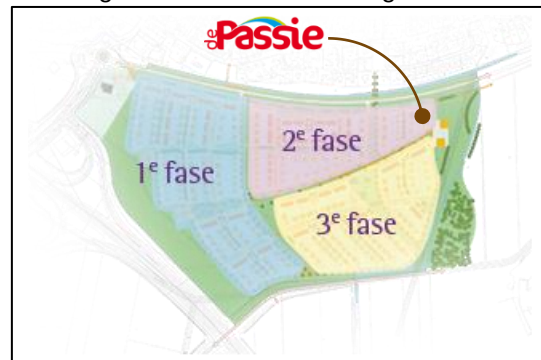
3 Toekomstscenario's sportvoorziening

3.1 Uitgangspunten

In het vorige hoofdstuk is geconcludeerd dat toekomstig een tekort is aan capaciteit op het gebied van binnensportlocaties. De vervolgvraag is wat oplossingsscenario's zijn voor het plaatsen/positioneren van de sportvoorzieningen in Wierden. Alvorens oplossingsscenario's te kunnen formuleren wordt eerst hieronder een aantal uitgangspunten geformuleerd.

Locatie De Passie en binnensport

In het voorgaande onderzoek zijn een aantal mogelijke locaties voor de vestiging van De Passie en eventuele sportaccommodatie aangemerkt. Inmiddels is een andere locatie naar voren geschoven als voorkeurslocatie vanwege de 'Ladder voor Duurzame Verstedelijking' van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Nieuwe ruimtelijke plannen moeten getoetst worden aan deze ladder om zuinig om te gaan de beschikbare ruimte. Het gebruik van ruimte buiten stedelijk gebied komt alleen in aanmerking als de behoefte is aangetoond in de regio en als is aangetoond dat er geen ruimte meer is in het bestaande stedelijk gebied. De voorkeurslocatie uit het voorgaande onderzoek – aan de Akkerwal, nabij de huidige locatie van De Passie – is met het oog op deze ladder minder geschikt. Als alternatief is nu een locatie aan de oostzijde van Zuidbroek-fase 2 als voorkeurslocatie aangemerkt. Hier rust al een 'stedelijke' bestemming op. In het onderzoek wordt een plek in fase 2 als eindbestemming van De Passie als uitgangspunt gehanteerd.

Binnensportvoorziening

In het vorige hoofdstuk is geconcludeerd dat in Wierden in de toekomst een tekort is van één sportruimte. De huidige capaciteit bestaat uit 'n Dikken (2 zaaldelen), Noordbroek (2 zaaldelen) en de locatie Wilhelminastraat (1 gymlokaal). 'n Dikken en Noordbroek voldoen goed. De kwaliteit van locatie Wilhelminastraat staat daarentegen wel ter discussie. Hier is renovatie of nieuwbouw aan de orde. Hiervoor is nader onderzoek nodig.

In dit onderzoek wordt de locatie Wilhelminastraat meegenomen als mogelijke renovatie, vervangende nieuwbouw op de huidige plek of vervangende nieuwbouw op een andere locatie.

Het tekort van 1 sportvoorziening kan gekoppeld worden aan de voornoemde varianten bij de locatie Wilhelminastraat. Daarmee ontstaat één sportvoorziening met twee gymzaaldelen: een sportzaal.

De huidige kavel van de Wilhelminastraat is echter te klein voor een sportzaal. Als uitgangspunt voor de grootte van een binnensportaccommodatie geldt, volgens de verordening onderwijshuisvesting, een normatieve bruto vloeroppervlakte van ongeveer 455 m² bvo (sportveld van 12x21 meter). Dit is een normatief gymlokaal.

De Koninklijke Vereniging voor Lichamelijk Opvoeden (KLVO) stelt dat een normatief gymlokaal niet geschikt is voor bewegingsonderwijs en trainingen voor gangbare sporten

(bijvoorbeeld volleybal). De maatvoering van het sportveld is te krap (met name uitloop. De belijning stopt bij de binnenmuur). De KVLO adviseert gemeenten daarom om de maatvoering van het sportveld bij te stellen naar 14x22 i.p.v. 12x21 meter. Sporttechnisch is het gymlokaal dan beter inzetbaar en ook voor meer sporten. Een KVLO-gymlokaal is ongeveer 530 m² bvo.

Wanneer de Wilhelminastraat-locatie behouden blijft dan, zal vanwege de beperkte omvang van het perceel, elders nog een gymlokaal gerealiseerd moeten worden.

Als alternatief kan een sportzaal gebouwd worden op een andere locatie. De locatie Wilhelminastraat zal dan vervallen. Eén sportzaal (klasse B2 volgens NOC*NSF, zie bijlage 4) staat gelijk aan twee gymlokalen. Een sportzaal is circa 1.100 m² bvo (22x28 meter) groot en biedt sporttechnisch meer mogelijkheden ten opzichte van twee gymlokalen. In bijlage 4 is te zien welke sporten mogelijk zijn in sportzaal en gymlokaal.

Buitensportvoorziening

Voor de buitensportperiode maakt het voortgezet onderwijs (De Passie) in Wierden gebruik van sportpark 't Lageveld. De afstand van De Passie tot Sportpark 't Lageveld bedraagt zo'n 2.400 meter. De Passie heeft de wens om buiten te kunnen sport nabij/op eigen locatie. Dit kan in de vorm van een grasveld met de afmetingen van een regulier voetbalveld.

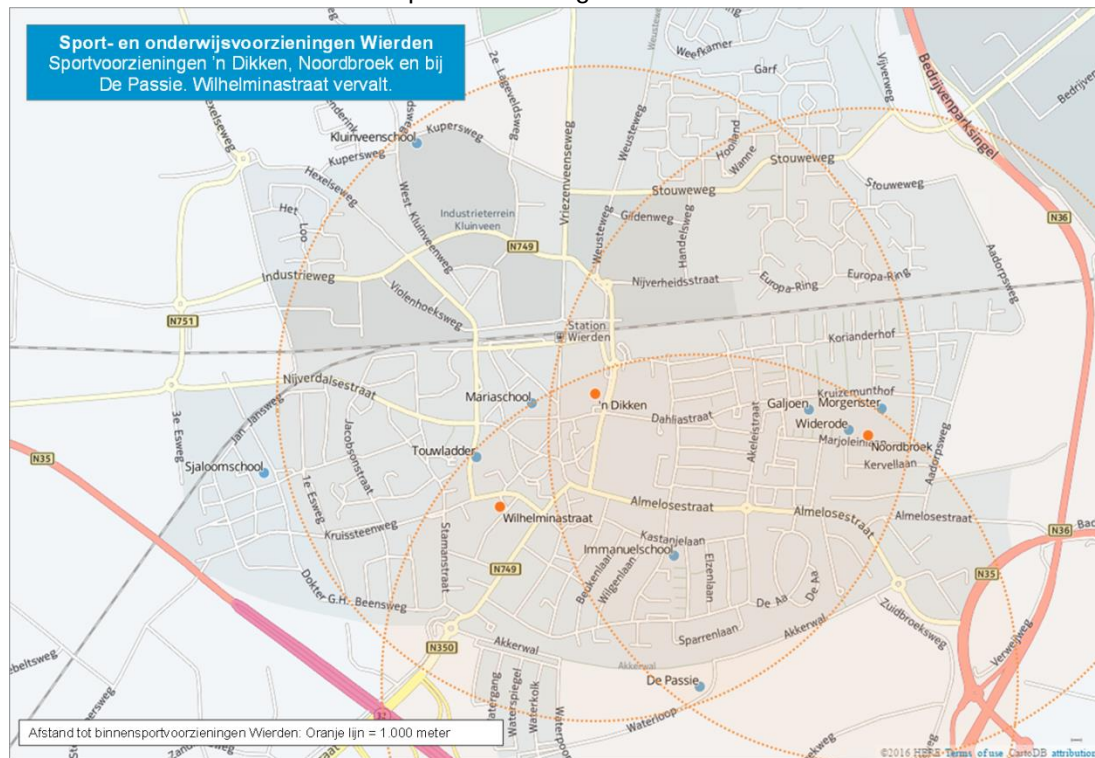
Afstand tot sportvoorzieningen - gevolgen bewegingsonderwijs bij verval Wilhelminastraat
Wanneer wordt gekozen voor de realisatie van een sportzaal is vestiging op locatie Wilhelminastraat geen optie in verband met een te klein perceel. Een sportzaal op een andere plek dan de Wilhelminastraat zorgt voor een andere spreiding van binnensportvoorzieningen. Daarom wordt een andere locatie in dit onderzoek geografisch (afstand ten opzichte van de scholen) getoetst aan de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Wierden 2015'¹ (Bijlage I, deel B.1, lid 4 en 5). In de verordening is bepaald wat de maximale hemelsbrede afstanden zijn tussen de school en de sportvoorziening. De grootte van de afstand wordt uitgedrukt in kilometers en is afhankelijk van het aantal klokuren bewegingsonderwijs dat is vastgesteld voor de bovenbouwgroepen bij primair onderwijs. Volgens de verordening geldt het volgende:

- Voor het primair onderwijs:
 - o Bij ten minste 20 klokuren, binnen 1 km hemelsbreed
 - o Bij ten minste 15 klokuren, binnen 3,5 km hemelsbreed
 - o Bij ten minste 5 klokuren, binnen 7,5 kilometer breed
- Voor het voortgezet onderwijs:
 - o "Binnen 3,5 kilometer en een overeenkomstig bijlage II opgestelde prognose aantoonde dat gedurende ten minste vijftien jaar de groepen leerlingen waarvoor het door het college vastgestelde aantal klokuren noodzakelijk is, aanwezig zijn of verwacht kunnen worden."

Geen van de basisscholen in de kern Wierden maakt meer dan 20 klokuren gebruik van bewegingsonderwijs. Daarmee is er geen noodzaak voor een sportaccommodatie binnen een hemelsbrede kilometer. Uitgaande dat de locatie Wilhelminastraat afgestoten wordt, dan

¹ http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Wierden/353959/353959_1.html

voldoen zelfs bijna alle scholen aan de redelijke afstand van 1.000 meter. Alleen de Sjalooschool valt hierbuiten. De hemelsbrede afstand tot 'n Dikken is zo'n 1.050 meter. Voor de Sjalooschool gelden 6 klokuren bewegingsonderwijs (bron: 'Definitieve verdeling gymuren schooljaar 2015-2016' – gemeente Wierden). Zie ook onderstaande afbeelding met afstanden van 1.000 meter rond sportvoorzieningen:

3.2 Overwegingen voor De Passie

De Passie heeft behoefte aan een sportvoorziening (na)bij huis, waar ze ook ruimte heeft voor examinering en vieringen. De Passie ziet voor zichzelf bij voorkeur geen rol in de exploitatie. De Passie ziet het liever zoals in de huidige constructie: beheer en exploitatie vindt plaats door de SAWE. Hiermee ontstaat er geen inkomstenderving voor stichting SAWE. Daarnaast heeft De Passie behoefte aan veld voor buitensport. Dit kan een stuk grasveld zijn zonder belijning, doelpalen, etc. Het is daarbij wenselijk dat ook voor de buitensport van de berg-, douche- en kleedruimten van de binnensportvoorziening gebruik gemaakt kan worden. Indien naast De Passie een grasveld gerealiseerd wordt, dan zal wel sprake zijn van inkomstenderving voor de SAWE ten aanzien van de buitensportvoorziening 't Lageveld.

3.3 Exploitatie en investering

Uit de hiervoor beschreven analyse en uitgangspunten is de opgave of 2 gymlokalen of 1 sportzaal. In deze paragraaf wordt voor deze voorzieningen ingegaan op het beheer en exploitatie en de investeringsomvang.

Beheer en exploitatie

SAWE is de vaste partner van de gemeente om namens hen de sportvoorzieningen te beheren en te exploiteren. SAWE beheert alle huidige sportvoorzieningen en het is dan logisch dat de twee gymlokalen of de sportzaal daar ook onder zullen vallen.

Vanuit de regels omtrent onderwijshuisvesting (verordening en dergelijke) is het mogelijk om sportvoorzieningen in het kader van bewegingsonderwijs onder te brengen bij de schoolbesturen. Deze constructie komt niet vaak voor aangezien meerdere scholen gebruik maken van sportvoorzieningen. Bij het wel toepassen van de regeling wordt het schoolbestuur in kwestie juridisch eigenaar (gelijk aan de 'constructie' bij de lesgebouwen). Het schoolbestuur is vervolgens volledig verantwoordelijk voor het beheer en exploitatie van de sportvoorziening en kan buiten schooltijden de ruimten verhuren aan derden. Hierbij hoort ook de mogelijkheid van overdag verhuur aan de basisscholen waarvoor de gemeente een klokurenvergoeding verstrekt aan De Passie. Met deze inkomsten en de reguliere vergoedingen vanuit het Rijk dient het schoolbestuur te komen tot een dekkende exploitatie. In de regel is dit veelal niet dekkend.

De Passie heeft aangegeven geen gebruik te willen maken van voornoemde regeling, omdat zij het beheer en exploiteren van een sportvoorziening niet als haar kerntaak ziet. In dat geval is de gemeente de beheerder en exploitant. Vanuit de afspraken met SAWE legt de gemeente deze taak aan SAWE door.

Conclusie

Het gebruik maken van sportvoorzieningen overstijgt een individuele gebruiker zoals De Passie. Tevens wordt met het in eigen beheer nemen van de sportvoorziening door De Passie de mogelijkheid gecreëerd tot ongewenste concurrentie in Wierden. Het beheer, de exploitatie en de planning van het gebruik ligt beter in de handen van een centrale organisatie die overzicht heeft en geen belang heeft om individuele sportvoorzieningen bijzonder te behandelen. Deze centrale organisatie is de gemeente en in dit geval, vanwege de afspraken, SAWE.

Investeringsomvang

Wat is gunstiger qua investering: nieuwbouw van twee gymlokalen of één sportzaal? De investering van de renovatie van het gymlokaal aan de Wilhelminastraat is op dit moment niet bekend.

Onder de investering wordt verstaan de nieuwbouwkosten inclusief btw. De hierna vermelde investeringen zijn zonder grondverwerving, terreininrichting en sportinventaris.

Een gymlokaal

Een normatief gymlokaal volgens de verordening onderwijshuisvesting is 455 m² bvo groot (sportveld is 12x21 meter) en kent een normatief investeringsbudget van circa € 694.000,- (prijsspeil 2016). Zoals eerder is vermeld is deze gymvoorziening sporttechnisch minder interessant dan de opzet volgens de KVLO. De omvang van het KVLO-gymlokaal is circa 530 m² bvo (sportveld is 14x22 meter) en omgerekend is dan het normatieve investeringsbudget ca. € 808.000,-. De normbedragen in de verordening staan onder druk ten opzichte van de reële investeringsbedragen bij dergelijke voorzieningen. Het belangrijkste verschil komt met name voort uit de kwaliteitseisen/de verzwarende van de eisen in het bouwbesluit per 2012 en 2015. Zeker nu de bouwmarkt aantrekt is het rekenen met normatieve investeringsbedragen niet reëel. Geadviseerd wordt om een verhoging van 10% toe te passen voor sportvoorzieningen en dan is de investeringsomvang ca. € 890.000,- per gymlokaal, dus totaal twee voor € 1,78 miljoen.

Een sportzaal

In de verordening onderwijshuisvesting komt de sportzaal niet voor. Qua sportoppervlak is deze twee keer een KVLO-gymlokaal (22x28 meter) en biedt sporttechnisch nog meer

mogelijkheden. De omvang is circa 1.100 m² bvo voor de basisvoorzieningen (sportveld, douche-/kleedruimten, etc.), dus zonder tribune, kantine, verenigingsruimten en dergelijke. Op basis van ervaringscijfers is de investeringsomvang circa € 1,8 miljoen.

Fiscaal

De gemeente kan bij het investeren in sportvoorzieningen gebruik maken van vooraftrek van de btw op de investeringskosten (en ook onderhoud) indien zij gebruik maken van het fiscale regime 'gelegenheid geven tot beoefening van sport'. In dat geval kan 21% van de voornoemde investeringskosten teruggevraagd worden. De vorm is nader onderzocht en kan toegepast worden.

Conclusie

Op het investeringsvlak is niet echt sprake van een groot verschil tussen de twee varianten.

3.4 Scenario's

In de gesprekken met de gemeente en De Passie zijn drie scenario's naar voren gekomen voor het tegemoetkomen aan de toekomstige binnensportbehoefte. In deze scenario's zijn het gebruik van het gymlokaal aan Wilhelminastraat, de locatie en de omvang van de voorziening (sportzaal of gymlokaal) als variabelen opgenomen. De scenario's worden afgewogen op basis van het voldoen aan de geprognosticeerde capaciteit, de spreiding/bereikbaarheid binnen de kern Wierden in relatie tot het onderwijs, de exploitatie, de sportmogelijkheden en de aansluiting bij de behoefte en wensen van De Passie.

3.4.1 Scenario 1: Instandhouding Wilhelmina, gymlokaal bij Passie

In dit scenario wordt de locatie van de Wilhelminastraat in stand gehouden door middel van (ver)nieuwbouw of renovatie. Omdat op de huidige locatie het vergroten van de voorziening van gymlokaal naar sportzaal (=2 gymlokalen) geen optie is vanwege het kleine perceel, zal er op een andere locatie een gymlokaal moeten komen om de behoefte te kunnen opvangen.

3.4.2 Scenario 2a: Sportzaal bij De Passie, locatie Wilhelminastraat vervalt

In scenario 2a is het uitgangspunt dat er een sportzaal wordt gebouwd bij De Passie. Met de zaal – bestaande uit twee delen – wordt voldaan aan de toekomstige ruimtebehoefte voor binnensport in Wierden. De locatie aan de Wilhelminastraat komt te vervallen. Met name de Sjaloomschool komt hiermee verder van een binnensportaccommodatie te liggen, maar voldoet nog steeds ruim aan de afstanden die zijn benoemd in de gemeentelijke verordening ten aanzien van het bewegingsonderwijs.

3.4.3 Scenario 2b: Sportzaal elders, locatie Wilhelminastraat vervalt

In dit alternatieve scenario 2b vervalt het gymlokaal aan de Wilhelminastraat en wordt een sportzaal gebouwd op een nader te bepalen plek in Wierden, dus niet bij De Passie. De capaciteit en de voordelen op het gebied van de sportmogelijkheden en exploitatie blijven gelijk aan die in scenario 2a. Het spreidingsgebied en de aansluiting bij het gebruik van De Passie is afhankelijk van de locatie. De Violenhoek (tussen Violenhoeksweg en spoorlijn) in Wierden is benoemd als optionele locatie. Het terrein heeft echter de bestemming bedrijventerrein, en er moet gesloopt en waarschijnlijk gesaneerd worden. Daarnaast heeft de gemeente de gronden niet eigendom en deze moeten verwerven van meerdere eigenaren. Het verwerven en geschikt maken van De Violenhoek zullen niet op korte termijn kunnen gebeuren en maken het bovendien een kostbare locatiekeuze. Er is vooralsnog geen alternatieve geschikte locatie naar voren gekomen voor een sportzaal.

3.5 Afweging scenario's

In onderstaande tabel zijn de scenario's uit de vorige paragraaf tegen elkaar afgewogen. Hier komt de bouw van een sportzaal bij De Passie en het vervallen met de gymzaal aan de Wilhelminastraat als meest gunstige scenario naar voren.

Capaciteit

Op het gebied van het opvangen van de toekomstige capaciteit voldoen alle varianten bij de bouw van twee gymlokalen of één sportzaal. Een sportzaal bij De Passie levert een besparing op in het aantal parkeerplaatsen voor auto's in verband met dubbel gebruik. Overdag maakt de school gebruik van de sportzaal en parkeren, 's avonds zijn de zaal en parkeergelegenheid beschikbaar voor verenigingen en clubs.

Conclusie: Alle varianten scoren goed op het gebied van sportcapaciteit. Scenario 2a scoort beter wanneer gelet wordt op de bijkomende parkeercapaciteit.

Sportmogelijkheden

Wanneer gekeken wordt naar de sportmogelijkheden die de gymlokalen of sportzaal bieden, scoort de realisatie van een sportzaal beter. Een sportzaal biedt meer mogelijkheden op het gebied van het beoefenen van sporten op groot veld, voor meer sportsoorten en het gebruik van de zaal voor sportcompetities.

Conclusie: De sportzaal heeft sporttechnisch de voorkeur (scenario 2a en 2b).

Spreiding/bereikbaarheid (verordening huisvesting bewegingsonderwijs)

Sec kijkend naar de spreiding van binnensportaccommodaties over de kern Wierden is er in scenario 1 het voordeel dat de huidige spreiding in stand blijft en daarnaast wordt aangevuld met een extra sportvoorziening aan de zuidzijde van de kern. In scenario 2a is sprake van een iets ongunstige situatie voor de Sjaloomschool. Vanuit grondzaken werd aangegeven dat er momenteel geen alternatieve passende locatie bekend is voor het alternatieve scenario 2b, waardoor deze niet geanalyseerd kan worden op spreiding.

Conclusie: Variant 1 scoort beter bij op het gebied van spreiding van binnensportvoorzieningen over de kern Wierden. De afstanden tot onderwijsinstellingen zijn korter dan in scenario 2. Volgens de huisvestingsverordening zijn echter geen beperkingen ten aanzien van scenario 2.

Wensen De Passie

Een sportzaal sluit beter aan bij de wensen van De Passie dan de bouw van twee gymlokalen (waarvan één bij De Passie). De Passie kan in een sportzaal het overgrote deel van haar bewegingsonderwijs naast de deur laten plaatsvinden. In scenario één moet het merendeel van het bewegingsonderwijs op een andere locatie plaatsvinden. Daarnaast kan de sportzaal ook gebruikt worden voor vieringen en het afnemen van examens.

Conclusie: Scenario 2 sluit het beste aan bij de wensen van De Passie.

Exploitatie en beheer

Op het gebied van beheer en exploitatie heeft één sportzaal voordelen ten opzichte van op twee afzonderlijke locaties gelegen gymzalen. De grootte van de sportzaal biedt tevens

voordelen op het gebied van het gebruik (verhuur) van grotere velden en de inzet bij competities.

Conclusie: De bouw van een sportzaal (scenario 2a en 2b) is het meest gunstig op het gebied van exploitatie en beheer.

4 Advies en aandachtspunten

Na voorgaande analyse op basis van de genoemde criteria kan gesteld worden dat scenario 2a de voorkeur heeft om de toekomstige vraag vanuit het bewegingsonderwijs en overige gebruikers voldoende te kunnen faciliteren. De bouw van een sportzaal bij De Passie en het laten vervallen van de voorziening aan de Wilhelminastraat heeft om meerdere redenen de voorkeur. Niet alleen vanwege het sporttechnische karakter, maar ook door een beter aansluiting bij de wensen van De Passie en de multifunctionele inzet van de sportzaal (o.a. examens, vieringen, competities) en de efficiënte benutting van de parkeervoorziening bij de school. Daarnaast scoort dit scenario ook beter op het gebied van exploitatie en beheer.

Buitensport bij De Passie is afhankelijk van de exacte locatie en situering van de school in Zuidbroek – fase 2. Voor buitensport moet in het vervolgtraject onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn om een grasveld te realiseren met de afmetingen van een regulier voetbalveld.

Bijlagen

Bijlage 1: Huidig gebruik sportvoorzieningen Wierden – overdag

Bijlage 2: Huidig gebruik sportvoorzieningen Wierden – avond

Bijlage 3: Analyse uren gym VO – toekomstige behoefte

Bijlage 4: Overzicht classificatie binnensport volgens NOC*NSF

Bijlage 1: Huidig gebruik sportvoorzieningen Wierden - overdag

Het huidige gebruik van de sportvoorzieningen in Wierden op werkdagen (van 8.30 tot 17.00 uur) is weergegeven in onderstaande tabel, in uren per week:

- De grijze vlakken geven aan dat er binnen bovengenoemde tijden door betreffende gebruiker geen gebruik wordt gemaakt van de in de tabel benoemde sportvoorziening.
- De uren in een hele zaal/hal worden onder de streep verdubbeld om te komen tot een uniform cijfer in uren per onderwijsruimte. Een hele zaal/hal bestaat namelijk uit twee zaal-/haldelen. Eén uur gebruik van een hele zaal staat gelijk aan twee uren gebruik van twee zaaldelen.

Bron: Gebruiksgegevens sportvoorzieningen Wierden, SAWE: 28-10-2015

Huidig gebruik sportvoorzieningen in uren (po, vo, overig)					
Gebruiker	'n Dikken		Noordbroek		Wilhelminastr.
	Uren halve hal	Uren hele hal	Uren halve zaal	Uren hele zaal	Uren in lokaal
Primair onderwijs					
De Touwladder	0,75	0			2,25
Kluinveenschool	0,75	0,75			2,25
Mariaschool	0	3			
Sjaloomschool	0,75	0			6
Immanuelschool	1,5	0			3
Widerode	2,25	0	0,75	3	
Het Galjoen			1,5	6,75	
De Morgenster			3,75	4,5	
Totaal	6	3,75	6	14,25	13,5
Totaal per ruimte	6	7,5	6	28,5	13,5
Voorgezet onderwijs					
De Passie	18,25	8	0	5,5	
Totaal	18,25	8	0	5,5	0
Totaal per ruimte	18,25	16	0	11	0
Overige gebruikers (clubs, verenigingen)					
Maulany					1
Omhoog gymnast.			3	0	2,75
Sport en Vriendsch.			10,5	0	5,5
Passage, vrouwenb.					0,5
Pley G.J. Fysio					0
N.B.v.P.					0
Olthuis Taekwondo					0
Argo, triathlonver.			0	0	
Volley, volleybalver.	3,75	0	0	0	
Effekt '74			0	0	
Blauw Zwart	1	0	0	0	
S.V.Z.W., basketb.	0	0	0	0	
Riet v.d. G., judo			0,75	0	
Flits	0	1	0	0	
St. Wierden Sportief	5	0			
Kedingen	1	0			
Totaal	10,75	1	14,25	0	9,75
Totaal per ruimte	10,75	2	14,25	0	9,75
Totale huidig gebruik					143,5

Totaal
61,5

45,25

36,75

Bijlage 2: Huidig gebruik sportvoorzieningen Wierden – avond

Het huidige gebruik van de sportvoorzieningen in Wierden op doordeweekse avonden (van 17.00 tot 23.00 uur) is weergegeven in onderstaande tabel, in uren per week:

- De grijze vlakken geven aan dat er binnen bovengenoemde tijden door betreffende gebruiker geen gebruik wordt gemaakt van de in de tabel benoemde sportvoorziening.
- De uren in een hele zaal/hal worden onder de streep verdubbeld om te komen tot een uniform cijfer in uren per onderwijsruimte. Een hele zaal/hal bestaat namelijk uit twee zaal-/haldelen. Eén uur gebruik van een hele zaal staat gelijk aan twee uren gebruik van twee zaaldelen.

*) (Sport)ruimte = halve zaal of hal, of een lokaal

Huidig gebruik sportvoorzieningen in avonduren						
Gebruiker	'n Dikken		Noordbroek		Wilhelminastr.	
	Uren halve hal	Uren hele hal	Uren halve zaal	Uren hele zaal	Uren in lokaal	
Primair onderwijs						
Totaal	0	0	0	0	0	Totaal
Totaal per ruimte	0	0	0	0	0	0
Voorgezet onderwijs						
Totaal	0	0	0	0	0	
Totaal per ruimte	0	0	0	0	0	0
Overige gebruikers (clubs, verenigingen)						
Maulany					0	
Omhoog gymnast.			10,25	0	6,75	
Sport en Vriendsch.			6,75	0	9,75	
Passage, vrouwenb.					0	
Pley G.J. Fysio					1	
N.B. v.P.					1	
Olthuis Taekwondo					3,25	
Argo, triathlonver.			0	0		
Volley, volleybalver.	2	8,5	4,5	0		
Effekt '74			12,75	0		
Blauw Zwart	6	3	2,5	4,5		
S.V.Z.W., basketb.	1,5	2,5	1,5	0		
Riet v.d. G., judo			3	0		
Flits	1	6	0	0		
St. Wierden Sportief	0	0				
Kedingen	6	1				
Totaal	16,5	21	41,25	4,5	21,75	
Totaal per ruimte	16,5	42	41,25	9	21,75	130,5
Totale huidig gebruik						130,5

Bijlage 3: Analyse uren gym VO - toekomstige behoefte

Het aantal uren binnensport bij de toekomstige verwachting van het aantal klassen op De Passie. Het aantal uren gym is afhankelijk van het leerjaar en de leerweg. Voor TL is dat gemiddeld 24 uur per week (bij 8 klassen), voor de Havo 27 uur/week (bij 10 klassen) en voor het Vwo worden 30 uren gym per week verwacht (bij 12 klassen). Het totaal aantal uren gym per week bij 700 leerlingen komt daarmee op 81 uren.

ANALYSE GYM UREN DE PASSIE IN RELATIE TOT BEHOEFTE SPORT-/VELDACCOMMODATIES

datum: 1-6-2016

Bij 700 leerlingen				
aantal klassen/groepen	TL	Havo	VWO	
leerjaar 1	2	2	2	6
leerjaar 2	2	2	2	6
leerjaar 3	2	2	2	6
leerjaar 4	2	2	2	6
leerjaar 5		2	2	4
leerjaar 6			2	2
Totaal aantal klassen	8	10	12	30
Totaal aantal uren gym/sport per week	24	27	30	81

Bijlage 4: Overzicht classificatie binnensport volgens NOC*NSF

ISA-US1-D.1

Tabel 1: categorieën wedstrijdruimten in overdekte multidisciplinaire sportaccommodaties

Categorie		b x l [m]	h [m]	Inhoud [m ³]	Activiteit/aantal velden
A.1	Gymnastieklokaal	14 x 22	5,5	≤ 1.700	Lessen lichamelijke opvoeding, gymnastiek, 6 tafeltennistafels
A.2	Sportzaal	13 x 22	7	1.701-2.100	Gymnastiek, 4 tafeltennistafels, 1 badmintonveld, 1 volleybalveld
A.3	1/3 sporthal/ sportzaal	14 x 24	7	2.101-2.400	Lessen lichamelijke opvoeding, gymnastiek, 5 tafeltennistafels, 1 badmintonveld, 1 volleybalveld
B.1	Sportzaal	16 x 28	7	2.401-3.200	Lessen lichamelijke opvoeding, gymnastiek, 8 tafeltennistafels, 3 badmintonvelden, 1 volleybalveld, 1 basketbalveld
B.2	Sportzaal	22 x 28	7	3.201-4.350	Lessen lichamelijke opvoeding, gymnastiek, 12 tennistafels, 3 badmintonvelden, 2 volleybalvelden, 1 basketbalveld
B.3	2/3 sporthal	32 x 28	7	4.351-6.300	Lessen lichamelijke opvoeding, gymnastiek, 18 tafeltennistafels, 6 badmintonvelden, 2 volleybalvelden, 1 basketbalveld, 1 combiveld
C.1	Sporthal	24 x 44	7	6.301-7.400	Lessen lichamelijke opvoeding, gymnastiek, 20 tafeltennistafels, 7 badmintonvelden, 3 volleybalvelden, 1 basketbalveld, 1 combiveld
C.2	Sporthal	28 x 48	7	7.401-9.500	Lessen lichamelijke opvoeding, gymnastiek, 26 tafeltennistafels, 9 badmintonvelden, 4 volleybalvelden, 3 basketbalvelden, 1 combiveld
C.3	Sporthal	28 x 48	9	9.501-10.400	Lessen lichamelijke opvoeding, gymnastiek, 26 tafeltennistafels, 9 badmintonvelden, 4 volleybalvelden, 3 basketbalvelden, 1 combiveld
D.1	Sporthal	28 x 88	7	10.401-17.250	Lessen lichamelijke opvoeding, gymnastiek, 50 tafeltennistafels, 18 badmintonvelden, 8 volleybalvelden, 5 basketbalvelden, 2 combivelden
D.2	Sporthal	32 x 88	10	17.251-29.000	Lessen lichamelijke opvoeding, gymnastiek, 56 tafeltennistafels, 22 badmintonvelden, 9 volleybalvelden, 5 basketbalvelden, 2 combivelden
E	Overig	-	-	≥ 29.001	-